

NAPREJ.

Naprej velja
za Ljubljano:
za vse leto 6 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 „ 20 „ „ „
za čet. „ 1 „ 75 „ „ „
po pošti:
za vse leto 7 gl. — kr. a. v.
za pol leta 3 „ 60 „ „ „
za čet. „ 2 „ 5 „ „ „

Oznani
Za navadno dvestopno
vrsto se plačuje:
5 kr., ktera se enkrat,
8 „ „ „ dvakrat,
10 „ „ „ trikrat
natisne, večje črke pla-
čujejo po prostoru.
Za vsak tisk mora biti
kolek (štempelj) za 30 kr.
Vredništvo je na starem
trgu hišna št. 15.

Rokopisi se ne vračujejo.

Dopisi naj se blagovoljno frankirajo.

Št. 48.

Ta list izhaja vsak torek in petek.

Tečaj I.

Oznaniilo.

Ker bode prvega pol leta kmalo pri kraji, vabimo čestite bralce, ki so naročeni bili samo do tega časa, naj se blagovolijo dalje naročiti, in naročnino od denes v 14 dnevih poslati.

„Naprej“ velja za Ljubljano:

za $\frac{1}{2}$ leta 3 gold. 20 kr.

„ $\frac{1}{4}$ „ 1 „ 75 „

po pošti:

za $\frac{1}{2}$ leta 3 gold. 60 kr.

„ $\frac{1}{4}$ „ 2 „ 5 „

Tistih gg. naročnikov, ki niso plačali do zdaj vse naročnine, prosimo, da blagovolijo doplačati, ko se bodo zopet naročali.

Vredništvo.

Odprto pismo „Napreju.“

Gospod vrednik! Ker se dan denes dosti govori o slovesnosti na čast svetih slovanskih aposteljnov, pa tudi marsikaj dela, kar priča, da bode „Slovenska matica“ kmalo osnovana, torej menim, da natisnite v svoj časnik tudi to moje pismo, ki misli o narodnej zadevi svoje načelo moški razodeti. Slovesnost tisočletnega praznika bodi taka, da se večno v spominu ohrani; večni pak so le samo duševni čini. Tak čin bi po mojih mislih bil: ko bi se naše slovstvo zlilo s hrvaškimi in srbskimi, ali: ko bi se poprijeli tudi mi hrvaškega in srbskega jezika in slovstva. Kdor se je količkaj ozrl po duševnem svetu, lahko mi bode verjel, da ne bi to bilo Slovencem le koristno ampak tudi potrebno. Samo enemu stražniku je nemogoče boriti se s celo vojsko — nas prgišče Slovencev se pa ustavlja desetkrat, stokrat večje moči nemške in laške omike. Je li mogoče dvomiti, kdo zmore, če ostanemo, kakor smo bili? Kdor še dvomi, naj pogleda osode polabskih, pomoranskih, braniborskih in lužičanskih Slovanov — ali pa koroških in štajerskih Slovencev, ki so nam pred pragom! Teže se je ustavljati duševnej sili nego materialnej. Samo en ozir na slovensko statistiko nam pokaže, da ne moremo dospeti do lastnih vseučilišč in viših narodnih učilnic, in kako hočemo svojo narodnost drugače gojiti? Mi nimamo niti ene svoje straže, ki nas bi varovala zmagajočega tujstva. Kdor zna slovensko književnost, mora

pritegniti, da v njej nikakor ne moremo pripomočkov najti višej in mnogovrstnej izobrazenosti. Dalje nam tudi okolnosti niso tako ugodne, da bi si začeli te pripomočke dobivati. Komur je znano slovensko knjigotržje, reči mora, da je čisto ničevno in mlačno. Zakaj? Zato, ker je premalo bralcev. Kdo bode pisal, ako nihče ne bere? Kdo bode knjige tiskal, če jih nihče ne kupuje? Ker je premalo čitateljev, to dela narodovemu napredku jez za jezom. Zadnjič tudi pravično presodimo slovenski slovstveni jezik! Ali je res dovolj uglajen, dovolj čvrst za raznolika znanstva? Ali smo edini vsaj v pisavi, kar je prima conditio sine qua non? Kdor to trdi, moramo reči, da se je malo pečal z našim jezikom. Tedaj, kamor se koli ozremo, povsod manjka, povsod je treba prena-rejanja in popravljanja.

Menim torej, da bi se ta vsa reč dala predrugačiti, ako bi vzeli hrvaščino za književni jezik, in ako bi se začeli pečati s hrvaško in srbsko književnostjo. Po tem poti bi se v omiki pridružili velicemu bratovskemu narodu, in potlej bi nas bilo tudi več delavcev. Hrvatje imajo narodne zavode: akademijo znanosti, vseučilišče (vsaj ustanovljeno), imajo gimnazije, po katerih se podučuje v njihovem jeziku, in vse to bi tudi nam bilo na korist. Hrvaška knjiga je starejša in obširnejša od naše, ter bogata s čisto slovansko narodnostjo; hrvaške in srbske narodne pesmi so polne poezije, polne domačega svojstva; vse to je krasna podloga lepoznanstvu.

Tudi moramo reči, da je večje in bolj v redu mimo našega hrvaško bukvo-tržje, ktero se potem še le prav povzdigne, ako se južnim bratom pridružimo tudi mi. Čisto sposoben višej izobrazenosti je hrvaški govor, ki je uže mnogo let gospodoval po učilnicah in javnih zborih; ki je uže v 16. veku imel prvi in pravi cvet; ki bode v kratkem obogačen z lepim številom znanstvenih del. Morda mi kdo poreče: tedaj pod klop z domačim, slovenskim narečjem? Tega nikakor ne mislim! Slovensko narečje naj ostane tudi po sedaj, kjer in koder je potrebno, namreč pri podučevanji prostega naroda, po uradovih, na leci, v kupčiji itd. Na konci pisma naj pa še povem, da ta misel ni samo moja, ampak splošna lastnina slovenske omikane mladeži in tudi priletnih Slovencev, kar so mi pokazale izkušnje v slovenskej domovini, pa tudi zunaj domovine. Vos autem patres scribentes populi nostri, ferte sententias vestras!*)

Prejmite g. vrednik, moj najsrečnejši pozdrav!

V Gorici 10. junija 1863.

N.

Poziv.

Človeška omika je nastopila dobo, v kterej jo najbolj pospušuje narodnost. Narod je skupnost in celota vseh tistih

*) V prihodnjem listu, kar se nas tiče.

Vredn.

posameznih ljudi, ki živé v omejenem okraji; ki imajo enake prirojene lastnosti in posebnosti in prirojene sposobnosti, ker so enega izvira, plemena in jezika. Narod je torej osobstvo, in ima, kakor vsaka druga osoba, vse pravice, da živi, da se hrani, ter samostojno razvija in napreduje. V državi narod nima pravega narodnega obstanka, če ne veljá njegov prirojeni jezik. Ako je pa napredovanje naravna dolžnost in državna modrost, in ker je z druge strani napredovanje mogoče samo tedaj, kadar ga narodna podloga podslanja, zato izvira iz tega vsacemu narodu ne le pravica temuč tudi dolžnost, da skrbi najprvo zagotoviti si svoj narodni obstanek. To prizadevanje in zahtevanje pa hoče v prvi versti imeti, kakor se umeje samo ob sebi, omiko in izobražanje domačega jezika, po katerem edinem se v enakej meri tudi narod sam izobražuje in mika. Zato se je uže davno po naredbi previdnosti božje po raznih slovanskih plemenih užgalo splošno gibanje in bujenje narodne svesti, posebno pa vnetost za domač jezik in slovstvo, kar tudi uže predira med više stanove, v učilnice in hiše izobraženih; s kratka — zaplapolálo je novo, čvrsto življenje. Čitalnice, med narodom povsod razcvitajoče, ki so ognjišča narodnega duha, ktera zopet iz sebe nazaj v narod mečejo žarke, čitalnice so žive priče da se narod poteza, naj bi se mu pripoznale njegove pravice in veljava; naj bi se mu pripoznalo živo hrepenenje in prizadevanje za narodni razvoj.

Uže stí sestriški mesti Maribor in Celje v tej poglavitnej stvari slovenskega naroda ustregli klicanju sedanjega časa.

Staroslovensko ptujsko mesto, najvažnejši kraj ljudstvu, med katero spada mnogo več nego 100.000 duš, očevidno je poklicano, da se za ognjišče in središče postavi, in da se obrne po izgledu sestriških mest v narodnem gibanju in prizadevanju.

Podpisani možjé smo dobili oblast, da smemo zaradi imenovanih okolišnosti prijateljem narodnega napredka razglasiti prijazen poziv, naj bi se osnovala slovenska čitalnica v starem Ptuj; opominjamo torej, da se bodemo vedno držali, kolikor nam bode koli mogoče, pravila in vodila, na katero se naslanja pravica, resnica in zmérnost, in da nam bode poglavitna skrb, da bi v slovenskej čitalnici najprvo duševno povzdignili in omikali narod, ter izobražali slovenski jezik. To se nam zdí najboljša priprava, po kateri se doide željno pričakovana narodna ravnopravnost.

Slovenski prijatelji naj se blagovoljno oglasijo pri podpisnem začasnem odboru.

V Ptuj 12. maja 1863.

Av gust Čuček s. r. Jakob Meško s. r. Mihael Herman s. r.

Dopisne srake.

Stari Ogórek je pred svojo smrtjo večkrat v zapečku izdihoval: nekaj smo imeli boljše čase, zdaj pa je vse minolo! Stari Ogórek je bil moder mož, torej pa tudi ni govoril, česar ni po devetkrat premislil, predno je enkrat zinil. Gotovo je, da smo boljše čase imeli, in v tistih boljših dnevih je bila poleg družega hvale vrednega tudi ta poetična, ljubeznjiva navada med zaljubljenim svetom, da so si po belih golobcih pošiljali pisma, v kterih je vse mrgolelo od ljubezni in bolezní, v kterih je bilo vse polno src, ognja in ran, pa — malo zvestobe, kakor se to še dan denes godí. Kar so pa v navado prišle pošte, še bolj pa, kar so nam dali telegrafe, in še mnogo bolj, kar si zaljubljeni lahko dopisujejo v natisnenih vrsticah po časnikih, tudi v Ljubljani več nimamo golobov pismonosov; samo eden je za večni spomin ostal na velicem trgu, pa še ta je — namalan. To nas opominja tiste pesmi, ktero pe-

stunje pojó otrokom v zibeli: „ujnáč! naš Matiček nima hlač; ene ima jelóve, pa še tiste niso njegove.“ Namestu pohlevnih golobov pismonosov pak so se med nami naselile srake „zdražbonoše.“ Ni dolgo, kar sem na izprehodu srečal tako srako. Počivala je na starem, opaljenem bukovem panji, pod petrotnico je pa tiščala pismo, na katerem sem od daleč bral debele besede: „za vsako opravlanje po 3 kr. od vrstice!“ Ko me je zagledala, brzo je zakričala: lej ga! lej ga! pa je zletela proti Štajerskemu. Mislil sem si: kmalo bode grdo vreme v „Pressi“ ali „Tagesposti!“ Nisem se zmotil. Tri dni je minolo, in „Presse“ prinese v belo Ljubljano, kar je na Dunaj nesla pisana sraka, „da je namreč o sv. telesu k procesii v Trnovo letos prvič bil prišel mestni župan, ž njim pa 6 srenjskih svetovalcev določno slovenske stranke; da je pred mestno hišo oltar imel slovenske barve; da se je bil gimnazijski g. vodja vpri, ko so pri procesii hotele demonstracijo napraviti surke pod zastavo; da je nek prenapét Slovenec muzeji poslal sam ne vém kako darilo, ktero je pa muzeja krepko zavrnila, od koder je bilo prišlo; da je dr. Bleiweis pohujšal svet, ker je pri procesii imel trak ruskega reda na suknji; za priklado je bilo pa še nekoliko želtove zabele, da so namreč do zdaj pri nas delali povsod le tuje, če je mesto potrebovalo nabijača za sod ali pa naprav, kakoršne hoče imeti največa fabrika; če je bilo treba ulicam tlaka in plina, ali pa beraču bérele; prihodnjič pa da se ne more nihče tukaj ustavití, da bi svojo telesno moč, um ali novce naklonil deželi, v kterej vedno ért do tujcev kuha neka — dasitudi mala stranka.“ — Vse to in še več tacega se lahko dóbi za nekaj malo grošev. Stari Hradecki pak je županil pod srečnim Ogórkom, ko še ni bilo dopisnih srak; torej mu ni bilo nikogar vprašati, kaj sme storiti, kaj ne, temuč vsako leto je o sv. telesu rekel napreči voz ob štirih zjutraj, in peljal se je v Trnovo k procesii, ker je bil patron te cerkve, kakor je vsak mestni župan; tudi oltar pred mestno hišo je uže od 1856. leta imel slovenske barve, — zdaj pa res ne vemo, kako se dan denes reši ljubljanski župan; kako si bodo pomagali srenjski svetovalci in dr. Bleiweis? Ali bodo vprašali srak ali ne: če ni greh iti k procesii na sv. telesa dan? če morejo na oltar detí narodne barve ali ne? če se smé nositi samo trak, ali trak in red, ali pa nič na suknjah? Ni lahko prerokovati, kje in kako bodo pametnega svéta iskali!

Nesreča je velika
Za vsacega moža,
Ki tacega malika,
Na glavo nakopá.

Kako bi ta sraka bila še le na boben tolkla, da je vedela, koliko narodnih barv je letos pri procesii bilo videti v krepko slovenskem predmestju sv. Petra! Bleiweisov traček je videla, tega pa ne! Kar pak se tiče zadnjega sračjega pristavka, moramo reči, da nam so ljubše tuje telesne moči, nego tuji um, ker tuji ljudjé telesnih moči ne rabijo nam na zdražbo in kvaró, tuji um pa vedno vzbuja med nami razprtije.

Tudi časniku „Tagespost“ je bilo 14. dan t. m. v oblacih zevrelo, ker je bila 12. dan t. m. odletela iz Ljubljane tudi k njemu taka dobrovoljna sraka, ter poročila mu, da so ljubljanski učenci okna pobijali. Na zadnje se je ta sraka celó skobacala na konja, od koder ná-nas godrnjavo regetá, rekoč: „upati je, da bosta „Naprej“ in „Novice“ grajala to surovo samopašnost (excess).“ Nezakonitega djanja še nikoli nismo hvalili, sicer bi tudi zaradi tega imeli tiskarno tožbo na glavi; ali vprašamo: kdo pa je „Tagespost“ in njé dopisnik, da se predrzneta ukazovati, naj se pridemo k njima učít, da bodemo vedeli, kaj moramo pisati? in da celó v sum devata gimnazijsko vodstvo, za ktero bi po le-teh besedah mo-

ral misliti vsak človek, da samo nima dovolj moči, ampak da mora časnike na pomoč klicati? — Sutor, ne ultra crepidam!

Dopisi.

Iz Celovca. J. G. V. — Zadnji dan maja meseca se je slovesno pričela vožnja po železnici od Mariborja do Celovca, kakor vam je uže znano. Prav lepo in jasno vreme je bilo od jutra do polu dveh po poldne, to je do tedaj, ko je bila pri kraji slovesnost; ali naglo se pooblačí, in precej na to pade toliko debele toče, da je mnogo škodovala po severno-zapadnih poljih. Tukajšnji nevedni kmetje pak so trdili, da jim je prav železnica prinesla to nesrečo! Tacim lehkovernim ljudém je treba še mnogo poduka.

Zares važen dopis.

V dunajskem listu „Ostdeutsche Post“ beremo v 147. številki ta-le dopis:

Iz Istre. Naš poreški vladika, g. Dobrila, zdel se je v državnem zboru nekaj pregoreč, kar se tiče vnetosti za kato-liške zadeve. Če pa gledamo nanj, kako tukaj domá opravlja svoje duhovske dolžnosti, kako čini plemenita, splošno koristna dela, moramo reči, da to je mož, popolnoma vreden spoštovanja, katero mu dajemo. Vladika Dobrila jako ljubi svojo deželo, tudi ljubi narod, ki je bil zanemarjen toliko vekov, ki je pa slovanski narod, kteremu se tudi on prišteva. Najbolj se trudi in vpira s tem, da bi omikal in oplemenil svoj narod, izboljšal njegovo duševno in materijalno srečo, ker je še oboje na prenizkej stopinji. Od koga je zdaj upati razvitka? Nadjati se je, da bode vlada podpirala, kolikor je mogoče, da bi se prišlo do te namere; toda njena delavnost je precej po ozkej strugi tekoča, tudi je na izvoljo dana sposobnosti in radovoljnosti njej podložnih služabnikov ali uradnikov. Od velicij zemljakov nam se ni dosti dobrega nadjati, ker nimajo prvič resnega prizadevanja, pravega znanja in radovoljnosti, da bi povzdignili slovanskega kmeta, drugič se pa tudi največ sučejo kakor njegovi protivniki ali sovražniki, ker se sploh držé tacih političnih namer, ki so nasprotné deželnej blagosti. Največ bi utegnili opraviti po Istrii duhovščina, kar se tega tiče, ker po svojej delavnej moči bi lahko storila mnogo koristnega za omiko in za izobražanje po deželi. Tega se je tud sicer uže nekoliko zgodilo, kakor nam kažejo posnemanja vredni izgledje; po nekterih soseskah uže vidimo razveseljive nastopke blazega duhovskega prizadevanja, ker imajo lepše obdelano polje, boljše sadonosno drevje, koristnejše gojeno živino in kmete, ki so pridnejši, skrbnejši in bolj omikani. Vladika si prizadeva, da bi si zagotovil dobrih novincev tako važnemu stanu deželskih duhovnikov, in temu poslu ne gré samo največa njegova marljivost, ampak tudi velik del njegovih dohodkov. Pritrga marsikaj sam sebi, da bi le prihranil, cesar je treba temu trudu. On daje svojim podložnikom budeč izgled, kako se je zarad blazega namena treba mnogih ugodnosti iznebiti, in živi le, da bi skrbel za svoje plemenito delovanje. Naj se pozdeva, da je g. Dobrila, kjer si koli bodi, prevnét, kar se tiče vere in narodnosti; vendar vsak mora pritegniti, da se dostojno trudi. Ne škoduje prevelik prizadetek v deželi, v kterej je še toliko opraviti.

Postlovenil J. G. V.

Važnejše dogodbe.

Ljubljana. G. Ponkrac iz Zagreba je kupil za 94.000 gld. sladkornico (cukerfabriko), ki je Arnstein-Eskelesova, in ki je uže toliko časa prazna stala.

— V Gradcu 11. dan t. m. umršega deželnega sodnega svetovalca g. Avgusta Schneditza so pripeljali v Ljubljano, kjer se je 14. dan t. m. pokopal.

Zagorje na Notranjskem. Kuga v Zagorji huje razsaja, nego poprej.

Trst. Za državna poslanca sta izvoljena gg.: Conti s 36 in Hagenauer s 27 glasovi.

— Nek dunajski popotnik je bil o Duhovem v Trstu, ki ga je popisal, da je vzlasti slovensko mesto; drug popotnik pa, ki je na svitlo dal knjižico „Die Wiener in Konstantinopel,“ na 18. strani govori o tem, kaj more zahtevati nemška Avstrija od avstrijskega Lojda v nemškem Trstu. Kako je to mogoče, da ta Nemeec pravi, da je Trst slovensko mesto, drugi pa, da je nemško? Prav lahko. Prvi je videl, koliko moči ima italijanstvo in kako slab je Nemeec v Trstu, pa tega ni hotel pritegniti, zato je raji povedal resnico, da Trst je prav za prav zemlja ubozih Slovencev, kterih se Nemcu ni toliko bati, kolikor Lahov; drugi je pa Lahe popolnoma v nemar pustil, dosledno tudi Slovence, in čegav je potlej Trst? Nemški mora biti, ker leži ob morji, kteremu se pravi „deutsche Adria.“

Istra. Nadvojvoda Franc Karl in gospá nadvojvodica Sofija sta iz svoje blagajnice poklonila 2000 gld. Istrancem okrog Pulja, ki jim je pobila toča.

Stajerska. Poslanci mariborske srenje, ko so g. Hermanu podali zahvalnico, obljubili so podpirati „Slovensko matico“ in v Ptují osnovati čitalnico.

Koroška. Odbor samopravnega (privilegiranege) društva južne železnice je celovškemu knezu-vladiki dr. Wiery-ju poslal 1000 gld. a. vr., da jih razdeli med tiste, ki jim je pobila toča 31. dan maja, ko se je pričela vožnja po koroškej železnici.

Dunaj. Za trdno govore časniki, da se konci t. m. snideta Nj. veličanstvo naš cesar in pruski kralj v Karlovih Varih na Češkem.

— V gosposkej zbornici je J. Karl knez Auersberg izvoljen za prvosednika in France grof pl. Kuefstein za namestnika mu.

— Poslanec Hasner je izvoljen za prvosednika državnega zbora, Hopfen in Lapenna pa za njegova namestnika.

— 17. dan t. m., predno se zopet začne državni zbor, bode v cerkvi svetega Štefana kardinal in veliki vladika pl. Rauscher služil slovesno mašo, h kterej so povabljeni vsi poslanci obéh zbornic.

— „Goniec“ piše, da g. minister Schmerling je hotel naj bi državni zbor pričelo Nj. veličanstvo z govorom, g. minister Rechberg pa, naj bi ga pričel prvosednik brez govora, in da celó pravijo, da bi Rechberg utegnil stopiti iz ministerstva (?).

— Preudarek državnih stroškov in dohodkov za navadne stvari bode prav dober, ker nekoliko milijonov dohodkov ostane od stroškov; huje bode pri nenavadnih stvaréh, kterim bode primanjkovalo, posebno tudi zato, ker ta preudarek bode za 14 mesecev, namreč od 1. dneva novembra meseca 1863. leta do 31. decembra 1864. leta, zato da bi se poznejše tudi napravili državni računi po solučnem letu.

— Predarlskemu deželnemu zboru 9. dan t. m. Nj. veličanstvo ni potrdilo, da bi se ljudskim učiteljem povikšala plača, ker ima zbor v svojem sklepu take reči, ki so nekatere uže navadne po zakonu, druge pa nemogoče, kajti srenjam kratijo pravice do učilniškega zaklada. Ta dan sta tudi ovržena predarlskemu deželnemu zboru načrtana zakona o šolskem patronstvu in o tem, kdo ima pomagati, da se ustanové in hranijo učilnice, ker se v načelu ne ujemljeta z vladnim črtežem.

— Prvosednik ljubljanskega deželnega sodstva g. Eduard vitez pl. Jož je šel v pokoj; na njegovo mesto je izvoljen g. Andrej Lušin, ki je bil poprej za prvosednika deželnega sodstva v Temešvarji.

— Plačilo za poročila po telegrafu mislijo kmalo znižati za domačo državo. Plačevalo se bode sicer še po 60 kr. od 1—20 besed za daljavo (zone), samo da mislijo daljave drugače razdeliti, in sicer bode 1—10 milj prva, 10—45 milj druga in nad 45 milj tretja daljava.

— V tiskarnej, uže dognanej tožbi časnika „Neueste Nachrichten“, moral je zdaj na novo pred sodbo g. J. Schlager, popravljaj tiskarnih pomot, ker je rokopise sežigal, in obsojen je po §. 307. kazenskega zakona, da bode 3 dni zaprt, ker je nezakonito dejanje podpiral.

— V tiskarnej tožbi g. Šuselke se je državni pravdnik pritožil zarad razzodbe, ki je bila Šuselko oprostila vse kazni, in Šuselka je na to obsojen, da bode 8 dni zaprt, ker ni bil pri svojem časopisu tako pazen, kakor zahteva zakon.

— Veliko Treumanovo gledališče je do tal pogorelo. Zavarovano je bilo za 60.000 gld.

Trojedina kraljevina. G. Starčević, véliki bilježnik reške županije, obsojen je za en mesec v leško ječo po §. 65. érki a); tudi ga zadenejo nastopki te sodbe. Tožen je bil, ker je imel nek podpihevalen govor.

— 9. dan t. m. so hoteli zagrebški učenci in drugi prijatelji g. dr. Starčeviću napraviti baklado, kar je pa bilo prepovedano; potem so mu hoteli samo zapeti pod oknom, kar je bilo zopet prepovedano, toda niso za to marali, ampak zapeli so; g. senator Urica jih je pa večkrat svaril, naj molčé, in ker niso poslušali, potem so prišli vojaki, in ujeli so tri; drugi so se razkropili. Dva izmed le-teh sta zopet za zdaj izpuščena; g. Lenac pa, koncipijent pri necem advokatu, ker je graničar po rojstvu, ni izpuščen, temuč bode najbrže izročén vojaškej sodbi.

Česka. „Reform“ pripoveduje, da so češki poslanci 4. dan t. m. sklenili, da ne pojdejo v državni zbor; tudi moravski poslanci se zberó v Brnu, in bati se je še od njih enacega sklepa.

— 12. dan t. m. ob dvéh po polnoči je umrl praški mestni župan g. France Pstros. Vse mesto je žalovalo; na mestnej hiši so vihlyale črne zastave; pogreb je bil odložen do ponedeljka; bali so se namreč, da se ne bi v nedeljo bile kake demonstracije oglasile. Stroške pogrebu je plačala mestna srenja. Pstros je bil deželen poslanec in vnet Čeh.

— Pri slovesnem praznovanju na spomin tisočletnega godú sv. Cirila in Metoda bode 5. dan julija meseca na Velehradu g. kardinal knez Miroslav pl. Schwarzenberg služil veličansko mašo, pri kterej bode streglo dosti vladik, prelatov, opatov in proštov. Ta dan pride na Velehrad iz raznih krajev cesarstva nad 100 procesij.

— Časnik „Boleslavan“ je bil 5. dan t. m. oznanil, da je Palacky rekel, da Slovanov čaka rešitev samo po ruskem carstvu; Palacky je pa zdaj svoj odgovor dal natisniti po vseh čeških časopisih.

Galicija. „Czas“ priporoča gališkim državnem poslanecem, naj le gredó na Dunaj v državni zbor.

Ogerska. Po spodnjem Ogerskem je zemlja na sežnje globoko suha; žito ni toliko izpodrastlo, da bi ga kosa zatéla; ljudjé živino zaganjajo iz hlevov, na roge pak jej devajo napise: to govedo bodi tistega, kdor mu ima kaj jesti dati.

Ruska. Kijevsko vsenučilišče je carju podalo pismo, v kterem ga zagotavlja svoje zvestobe, pristavlja je, da je samo prgišče Poljakov hotelo v Kijevu vneti vpor.

— Uradni list „Journal de St. Petersburg“ se je potegnil za prusko zbornico, ne za vlado, kar je gotovo jako važno.

Poljska. Vpornikom se je pridružilo 32 ruskih uradnikov iz kobrynskega okraja na Litovskem; zato je razglašen cesarski ukaz, naj se v 15 dnevih premaknejo vsi katoliški uradniki iz Litve in staropoljskih pokrajin v sredo ruskega carstva.

— Pisma pripovedujejo, da je ukradenih iz varšavske glavne blagajnice 5 milijonov srebernih rubljev. Namestu novcev je v blagajnici ležal pobotni list narodne vlade. Z novci so zginili tudi štirje uradniki in bukve, v kterih so bili zapisani ti novci. — Bere se, da so raztrgani vsi telegrafi, ki držé iz Varšave.

Francozka. 11. dan t. m. je bilo v Parizu streljanje od veselja, da je Puebla vzeta.

Pruska. Vlada je za trdno prepovedala, da bi se izpolnil mestnega odbora sklep, narejen 4. dan t. m.

— Več vrednikov, ki so izdajali v pokrajinah svobodoljube časnike, neté nikakor več pisati časopisov, torej so iz rok položili to delo. — Bere se, da je svojo službo izgubil skrivni vladni svetovalec, berlinski véliki župan g. Seydel.

— Tudi založniki so se pridružili vrednikom, ustavljaje se ukazu, danemu zarad tiskovine. Berlinski list „Reform“ je uže drugič uradno svarjen; časnik „Volkszeitung“ je razglasil, da se več ne bode po sedaj pečal s politikó, ampak z naravoslovstvom.

— Iz Vratislave je sklenil mestni odbor odpraviti poslance h kralju, kterega naj bi prosili, da bi zopet umeknil ukaz zarad tiskovine, in naj bi sklical državni zbor. Véliki župan Elwanger se je temu vpiral; poslanci so pa vendar 11. dan t. m. odšli v Berlin. Tudi Stetinski odbor je v Berlin odpravil poslance iz enacega namena. Kralj vratislavskim poslancem ni dal pred-se priti.

— Pruski kraljevič naslednik sam je izrekel javno, da ni dovoljen s tem, kakor se dela zdaj na Pruskem.

— Papež je dovolil poznanjskemu vélicemu vladiki sveto leto od 20. junija do 1. novembra na spomin, da sta od zdaj pred tisoč leti vnesla krščanstvo v deželo sv. Ciril in Metod, in da je v tem času bil tudi Pijast sel na prestol.

Vlaška. Bukreški „Monitore“ pravi, da se je knez Kuza postavil sam za prvega poveljnika vseh vlaških in karabogdanskih (moldavskih) trum.

Grška. Grci so novega kralja, kteremu se pravi Juri I., tako veseli, da so imeli 3 dni praznik, od 6. do konca 8. dneva t. m.

Amerika. Zavezniki so bili trikrat planili na Vicksburg, pa vselej so morali odnehati; vojskovod Johnston je s 15000 vojaki zaveznikom za hrbtom.

— Puebla se je podala 17. dan maja meseca, in francozki parnik je 15. dan maja odplul od Vera-Kruca; pišejo celó, da so Francozje 18. dan maja začeli iti na Meksiko. „Moniteur“ piše, da sta avstrijski cesar in pruski kralj srečo voščila Napoleonu III., ker je Puebla zmagana.

Listnica. Gosp. M. O. iz Lašé: vaš dopis prihodnjič; denes ni bilo več prostora. — Gosp. K. iz T. Prosimó, da poveste svoje ime, ker nikakoršne brez podpisa poslana reči ne moremo natisniti; saj moramo še tako paziti, da bi celó z napečnem podpisom ne dobili sem ter tje kacega nalašč izleganega poročila. — Gosp. M. od S. prihodnjič.

Loterija 13. junija 1863.

Dunaj: 54, 27, 86, 68, 6.

Gradeč: 17, 5, 40, 45, 32.

Dunaj 15. junija. — Nadavek (agio) srebru 10.50.